

Podstawy programowania: Laboratorium nr 3

Funkcje.

2017-2018

mgr inż. Przemysław Walkowiak

dr inż. Michał Ciesielczyk

Instrukcja

W czasie pisania programu pamiętaj o:

1. dbaniu o czytelność kodu (odpowiednie formatowanie kodu, nazewnictwo zmiennych adekwatne do ich znaczenia, komentarze),
2. dbaniu o czytelność interfejsu z użytkownikiem (w sposób jawny pytaj użytkownika jakie dane ma podać oraz opisuj wyniki, które zwracasz),
3. przed fragmentem implementującym poszczególne zadania umieść komentarz: `/*Zadanie X */` oraz wypisz na ekranie analogiczny komunikat (X jest numerem zadania): `std::cout << "Zadanie X"<< std::endl;`,
4. umieszczeniu wszystkich rozwiązań w jednym pliku, chyba, że w poleceniu napisano inaczej.
5. w zadaniach wymagających udzielenia komentarza bądź odpowiedzi, należy umieścić go w kodzie programu (np. w postaci komentarza albo wydrukować na ekranie).

Wprowadzenie

Deklaracja

W języku C++ deklaracja funkcji wygląda następująco:

```
typ_zwracany nazwa_funkcji(typ_argumentu nazwa_argumentu);
```

gdzie `typ_zwracany` jest nazwą typu wartości jaką funkcja ma zwrócić. Następnie podajemy nazwę funkcji, która musi być poprawnym identyfikatorem języka C++. W nawiasach okrągłych () umieszcza się listę argumentów funkcji w postaci par: `typ_argumentu` – `nazwa_argumentu`. Lista taka może być listą pustą – mamy wtedy do czynienia z funkcją bezargumentową.

Jeżeli `typ_zwracany` jest typem **void** taka funkcja nie zwraca żadnej wartości.

Przykładowe deklaracje funkcji:

```
int main();  
int generate_number();  
double sum(double x, double y);  
void print(std::string napis);
```

Deklaracje funkcji należy umieścić przed pierwszym odwołaniem się do danej funkcji — najlepiej na początku pliku źródłowego lub pliku nagłówkowego.

Ciało funkcji

Ciało funkcji - definicję, umieszcza się w nawiasach klamrowych po nagłówku funkcji:

```
typ_zwracany nazwa_funkcji(typ_argumentu nazwa_argumentu) {  
    // ciało funkcji  
}
```

Przykładowe definicje funkcji dla wyżej zadeklarowanych mogą wyglądać następująco:

```
int main() {  
    int value = generate_number();  
    int value2 = generate_number();  
  
    double result = sum(value, value2);  
  
    print("Hello World");  
  
    return 0;  
}  
  
int generate_number() {  
    return 4;  
}  
  
double sum(double x, double y) {  
    return x + y;  
}  
  
void print(std::string napis) {  
    std::cout << napis;  
}
```

Argumenty funkcji

Argumenty funkcji mogą być dowolnego, poprawnie zdefiniowanego typu języka C++ (np. typy proste jak `int`, albo złożone jak `std::string`. Nazwa parametru musi być, tak samo jak przy deklaracji zmiennej, poprawnym identyfikatorem języka C++.

Argumenty funkcji dostępne są tylko w obrębie ciała danej funkcji, tj. nie będzie ich widać na zewnątrz. Np.:

```
int sum(int x, int y) {  
    int z = x + y;  
    int c = a + b; // BŁĄD: zmienne 'a' i 'b' są zdefiniowane w funkcji  
                  // main (która wywołuje funkcję 'sum'), jednakże  
                  // nie są one widoczne w tym miejscu!  
  
    return z;  
}
```

```
int main() {  
10   int a = 4;  
    int b = 5;  
    int x = 3;  
  
    int r1 = sum(a, b);  
15   int r2 = sum(a, x); // zmienna 'x' jest inna zmienna  
                           // anizeli argument 'x' w funkcji 'sum'  
  
    std::cout << z; // BLAD: w funkcji 'main' nie mam zdefiniowanej  
                           // zmiennej 'z' - ona jest tylko widoczna  
20                           // w funkcji 'sum'  
  
    return 0;  
}
```

Zalecenia przy pisaniu funkcji

- Nazywaj funkcję zgodnie z ich przeznaczeniem. Np. dodaj – dodaje liczby. wyswietl/print - wyświetla na ekranie, czy_trojkat (int a, int b, int c) – sprawdza czy można zbudować trójkąt.
- Unikaj bardzo ogólnych nazw: function, do,
- Funkcja wykonuje jakość operację/czynność — z tego względu nazwa funkcji powinna zawierać czasownik lub być frazą czasownikową: np.: calculate_age, send_message, fill_array_with_prime_numbers. Źle: dog, student, bike.
- Staraj się również by nazwy funkcji nie były za długie — łatwo się pogubić przy jej czytaniu.
- Staraj się ograniczać liczbę argumentów do maksymalnie 3. W kodzie powinno być najwięcej funkcji 0,1 i 2 argumentowych. Jeżeli chcesz zaimplementować funkcję z większą liczbą argumentów, pomyśl czy nie można jej podzielić na dwie.
- Ważne! Przy pisaniu funkcji staraj się by robiła ona tylko to o czym mówi jej nazwa, nic więcej i nic mniej, np.:

```
int sum(int x, int y) { // dobrze  
    return x + y;  
}  
5 int multiply(int x, int y) { // źle  
    std::cout << "Mnoze " << x << " oraz " << y;  
    int z = x * y;  
    std::cout << "Wynik: " << z; // funkcja ma pomnozyc wartosc  
                                   // a nie dodatkowo wyswietlac  
                                   // wynik
```

```
10     return z;  
    }
```

Wskazówka przydatna przy pisaniu programu

Oprócz umieszczenia zadań w blokach `case` konstrukcji `switch` spróbuj umieścić kod w oddzielnej funkcji. Najprostszą funkcję definiuje się w sposób następujący:

```
void zadanie1() {  
    // ciało funkcji  
}
```

Następnie, wywołuje się ją w następujący sposób:

```
zadanie1();
```

UWAGA! Pamiętaj o tym by deklarować funkcję zanim będziesz je wywoływać w swoim kodzie źródłowym.

Więcej informacji: <http://en.cppreference.com/w/cpp/language/functions> oraz <http://www.cplusplus.com/doc/tutorial/functions/>

Zadania

Zadanie 1

Zdefiniuj dwie funkcje:

- (a) `bool triangleExists(float a, float b, float c)` – zwracającą wartość `true` jeżeli można zbudować trójkąt z odcinków o długościach a , b , i c , oraz `false` w przeciwnym wypadku.
- (b) `float triangleArea(float a, float b, float c)` – zwracającą pole trójkąta zbudowanego z odcinków o długościach a , b , i c .

Wczytaj długości trzech odcinków a, b, c . Następnie, korzystając z wcześniej zdefiniowanych funkcji sprawdź czy można z nich zbudować trójkąt. Jeżeli tak to oblicz jego pole. Wyświetl na ekranie stosowny komunikat z wynikiem działania programu.

Wskazówka 1 Trójkąt można zbudować z trzech odcinków wtedy i tylko wtedy gdy długość każdego boku jest mniejsza niż suma długości dwóch pozostałych boków.

Wskazówka 2 Pole można obliczyć korzystając ze wzoru Herona

$$P = \sqrt{p(p-a)(p-b)(p-c)}, \quad (1)$$

gdzie $p = \frac{1}{2}(a+b+c)$ jest połową obwodu trójkąta.

Wskazówka 3 Do wyznaczenia pierwiastka możesz skorzystać z wbudowanej funkcji `std::sqrt` z biblioteki `cmath`, przykładowo `std::sqrt(9)` zwróci 3. Aby z niej skorzystać należy dodać na samym początku programu dyrektywę: `#include <cmath>`

Dodatkowe informacje:

- Biblioteka `cmath` - <http://en.cppreference.com/w/cpp/header/cmath>.

Zadanie 2

Zdefiniuj funkcję `float toDegree(float rad)` przyjmującą wartość kąta wyrażoną w radianach oraz zwracającą wartość kąta wyrażoną w stopniach. Przetestuj swoją implementację dla przykładowych danych (np. $1 \text{ rad} \approx 57,3^\circ$).

Wskazówka Aby zamienić radiany na stopnie skorzystaj ze wzoru:

$$\alpha[^\circ] = \alpha[\text{rad}] \cdot \frac{180^\circ}{\pi}$$

Zamiast π możesz użyć wartość przybliżoną np. 3.1415.

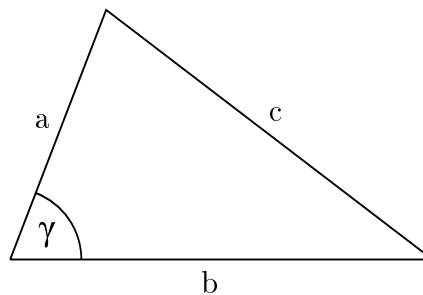
Zadanie 3

Zdefiniuj funkcję `calculateAngle` zwracającą wartość kąta γ (wyrażoną w stopniach) przyległego do boków a i b , oraz przeciwległego do c . Do obliczenia kątów wykorzystaj twierdzenie kosinusów:

$$c^2 = a^2 + b^2 - 2ab \cos \gamma$$

Zastanów się, jakie argumenty (oraz jakiego typu) powinna przyjmować funkcja `calculateAngle`.

Wczytaj długości trzech boków trójkąta a , b , c , a następnie wyznacz wartości jego wszystkich trzech kątów (wyrażone w stopniach) wykorzystując funkcję `calculateAngle`. Wyświetl wynik działania programu na ekranie.

Wskazówka Skorzystaj z funkcji trygonometrycznej `std::acos` (arcus cosinus) z biblioteki `cmath`. Zwróć uwagę, że zwraca ona kąt w radianach, a nie stopniach.

Zadanie 4

Zaimplementuj dwie funkcje liczące $n!$ (silnia liczby naturalnej n):

(a) `recursiveFactorial` – wykorzystującą mechanizm rekurencji, oraz

(b) `iterativeFactorial` – wyznaczającą silnię w wersji iteracyjnej.

Porównaj obie implementacje przeprowadzając testy dla dużych wartości n . Sprawdź dla jakich wartości zwracane są poprawne odpowiedzi. Wykorzystaj typ danych odpowiedniego rozmiaru. Obserwacje zapisz w komentarzach.

Zadanie 5

Wykorzystując mechanizm rekurencji zaimplementuj funkcję `recursiveFibonnaci` liczącą n -ty wyraz ciągu Fibonnaciego. Wypisz na ekranie wszystkie wyrazy ciągu Fibonnaciego mniejsze niż 300.

Zadanie 6

Zaimplementuj funkcję `iterativeFibonnaci` liczącą n -ty wyraz ciągu Fibonnaciego w wersji iteracyjnej. Następnie, porównaj ją z wersją rekurencyjną (przeprowadź testy przy dużych wartościach n). Zwróć uwagę na czas wykonania. Obserwacje zapisz w komentarzach.

Na następne zajęcia

- Tablice statyczne: `std::array`.
- Tablice dynamicznie: `std::vector`.
- Pętla range-based `for`.